

ROLNIK

Motto:
„Uczcie się wzbogacajcie się — i czekajcie."

Bezpłatny dodatek do „Głosu Wąbrzeskiego",poświęcony zagadnieniom rolniczym

Nr 7. | Wąbrzeźno, dnia 9 listopada 1929 r. | Rok I

Szkoła gospodarska.

Dążąc szybkiem krokiem do rozwoju gospodarczego zauważyć możemy wszyscy, że w tempie ogólnym nie podąża rozwój gospodarstwa domowego kobiet.

Spotykamy wiele dzieci zaniedbanych i źle odżywionych, niezadowolonych mężów z życia domowego, zaniedbanych mieszkań, i brak pielęgnacji przy chorych w domu.

Ileż młodych kobiet rozumnych i pełnych wdzięku nie umie nakryć stołu i podać porządnie potrawy, - nie umie obejść się gościem, nie umie uszyć bielizny lub sukienki dziecku, a zajęcie się chorym siły jej przechodzi.

Gospodarstwo domowe kobiet w stosunku do poziomu ogólnego, stoi stosunkowo bardzo nisko. Powodem tego, brak wyszkolenia kobiet w tym kierunku. Gospodynie, nieświadomą racjonalnego odżywiania, nieumiejąca złożyć potraw wedle ich zawartości odżywczej nieumiejącą odżywiać należycie chorego i dziecka, spotykamy w wszystkich warstwach społeczeństwa. Nieświadomością swą przyczynia sobie wiele trosk jak i swoim najbliższym i obniża poziom życia domowego.

Społeczeństwo czuje dobrze potrzebę kształcenia dziewcząt gospodarczo i liczne szkoły gospodarcze na terenie Państwa polskiego liczą wiele wychowanek, które powracając do swych ognisk domowych wnoszą dużą kulturę gospodarczą.

Pragnąc zadość uczynić potrzebom społeczeństwa na Pomorzu w kształceniu dziewcząt w kierunku gospodarczym Pomorska Izba Rolnicza zakłada szkoły gospodarcze, — jedna z tychże zostanie otwarta 15. listopada 1929 roku w Redłowie pow. morski w miejscowości malowniczo położonej pod brzegiem morza polskiego. Szkoła ta gospodarcza łącznie z działem hotelarskim, 6-cio miesięczna w okresie zimowym, obejmuje działy: a) kuchni z gotowaniem pożywnych i dobrze przyrządzonych potraw, pieczeniem ciast i zrobieniem zapraw. b) utrzymanie porządków domowych i odnawianie sprzętów i mieszkanie z zakresie gospodyni, c) pranie, prasowanie bielizny zwyczajnej i sztywnej męskiej; d) szycie i krój bielizny i ubrań domowych, haftu i robótek ręcznych. Uwzględniając potrzebę wybrzeża i Szwajcarji Kaszubskiej której ludność czerpie dochody z „letnisk" zamierza Pomorska Izba Rolnicza przy szkole gospodarczej utworzyć dział hotelarstwa t. j. naukę prowadzenia „letniska".

Przy szkole będzie utworzony internat, w którym uczenice będą miały zupełne utrzymanie i opiekę rodzicielską. Do szkoły mogą się zgłaszać uczenice od lat 16-tu z przygotowaniem szkoły powszechnej, umiejące czytać i pisać.

Koszta nauki za cały okres wynosić będą 30 złotych. wpisowe 2 zł. Za utrzymanie w internacie 50 zł. miesięcznie, lub produkta rolne jako równoważnik tej sumie.

Uczenice muszą mieć własną pościel, powłóczki na pościel, bieiznę, przybory szkolne. Warunków szczegółowych udziela Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu ul. Sienkiewicza 40.

Do podań załączyć należy: a) metrykę chrztu, b) świadectwo szkolne; c) świadectwo moralności; deklaracje rodziców, że opłatę za kurs i utrzymanie uiszczać będą.

POMORSKA IZBA ROLNICZA.

W sprawie wywozu trzody chlewnej do Austrji.

Z dniem 1. stycznia 1930 roku wygasa umowa, zawarta z austrjackiemi eksporterami trzody chlewnej. Ponieważ obecny stan eksportu trzody chlewnej i mięsa nie zadawalały eksporterów polskich, umowa została wypowiedziana i na tych warunkach nie będzie przedłużoną.

Wobec niskich cen zboża...

Spadek cen zboża wywołał w kołach rolniczych zupełne zrozumiałe przygłębienie. Cóż w tem dziwnego, jeśli niejednemu tak trudno jest z gotówką i to żniwach. To też każdy myśli o tem czy niema jakiego wyjścia z tego ciężkiego położenia.

W ostatnich czasach dały się słyszeć głosy, że najlepiej będzie, jeśli zaprzestaniemy wszelkich wkładów, zarzucimy stosowanie nawozów sztucznych, — jednem słowem — zaczniemy gospodarować tak, jak się za naszych dziadów i pradziadów gospodarowało. W ten sposób unikniemy

niepotrzebnych wydatków i uda nam się może koniec z końcem związać.

Na pierwszy rzut oka pogląd taki może się wydać słusznym i podyktowany rozumną oszczędnością, boć przecie niepotrzebne są wkłady, które się nie opłacają. Jeśli jednak zastanowimy się trochę głębiej, to musimy dojść do przekonania, że mylą się ci, którzy twierdzą, że zarzucenie nawożenia korzyść nam przyniesie.

Tak jak krowa niekarmiona nieda nam mleka, tak i ziemia nienawożona nieda nam chleba. Czy podźwigaliśmy z takim trudem nasze gospodarstwa po wojnie, by je znów do stanu zdziczenia doprowadzić? — Czy zdajemy sobie sprawę z tego, że zapuścić swój warsztat pracy łatwo, ale potem, aby go podnieść i ulepszyć — wielu lat pracy trzeba.

Obecny spadek cen zboża ma miejsce nietylko u nas, ale i na całym świecie, ale tam nie słyszy się głosów, aby ręce opuścić i gospodarować jak za dawnych czasów. Grozi nam bardzo wielkie niebezpieczęstwo, jeśli zamiast iść naprzód, zaczniemy się cofać.

Wierzcie mi, czytelnicy, że gospodarka rabunkowa, polegająca na tem, żeby wszystko brać z ziemi, a nic jej wzamian nie dawać, zazwyczaj bardzo się smutno kończy. Nie łudźmy się tem, że wystarczy nam nawożenie samym obornikiem, — wiemy o tem aż nadto dobrze, że większość naszych gospodarstw cierpi na niedostateczną ilość obornika i wobec tego nie może być mowy o pokryciu całego zapotrzebowania pokarmu roślin uprawnych. Przytem ze smutkiem stwierdzić należy, że się u nas obornik po macoszemu traktuje i wskutek tego jest on pozbawiony dużej części składników pokarmowych. — Bez nawozów pomocniczych nie może być więcej mowy o dobrych urodzajach.

Według badań naukowych nawet przy niskich cenach ziemiopłodów użycie sztucznych nawozów się opłaca.

Dając pod owies 200 kg azotniaku, 300 kg superfosfatu i 200 kg soli potasowej na ha, otrzymamy zwyżkę plonu w ziarnie około q. na ha. — Licząc owies po 25 zł. otrzymamy wartość nadwyżki plonu 250 zł. od tego odejmujemy koszt nawozów - 147 zł. i otrzymujemy zysk w sumie 103 złote.

Pod jęczmień, stosując dawkę 200 kg azotniaku i 300 kg superfosfatu, otrzymamy 9.5 q. z ha. zwyżki plonu; licząc jęczmień po 27 zł. — otrzymamy wartość nadwyżki 256 złotych, — koszt nawozów — 120 zł, więc zysk wyniesie 136 złotych.

Podobne obliczenia przeprowadzone były i dla innych zbóż i okopowych, ale wszystkich z braku miejsca przytoczyć tu nie możemy.

Jednak, gdyby nawet w pewnych warunkach zyski osiągnięte z nawożenia nie były niższe tu podane, gdyby nawet były całkiem nieznaczne, to i tak jeszcze warto, nawozy sztuczne stosować. Nie zapominajmy bowiem o tem, że nawozy sztuczne działają i w latach następnych. Przekonałem się o tem na własne oczy, będąc kiedyś w gościnie u jednego gospodarza. Chodziliśmy po polach i zobaczyliśmy pszenicę, na której wyraźnie odcinały się lepsze i gorsze kawałki — różnej wielkości. Nie rozumiałem, co to znaczy, że przed dwoma laty miał na tem polu doświadczenie z azotniakiem. Okazało się, że jeszcze na trzeci rok wpływ nawozów sztucznych dał się wyraźnie zauważyć.

Każdy światły gospodarz, jeśli się zastanowi bez uprzedzeń nad tem wszystkiem, dojść musi do przekonania, że o tak ważnej sprawie, jak sposób gospodarowania, od której zależy przyszłość nasza i naszych dzieci, nie można decydować pod wpływem chwilowego, nawet najbardziej usprawiedliwionego rozgoryczenia. Oprzeć się trzeba na gruntownej rozwadze i postanowić tak, jak doradza zdrowy rozsądek i dobrze zrozumiały własny interes.

Karol. Brona.

Okólnik dotyczący kredytu towarowego

Państwowy Bank Rolny, pragnąc w pewnej mierze uchronić zagrody rolnicze od klęsk, powodowanych szerzącemi się po wsiach pożarami, postanowił w nowej formie przyjść z pomocą rolnikom i umożliwić im, począwszy już od bieżącego sezonu budowlanego, nabywanie na dogodnych warunkach ogniotrwałego azbestowo - cementowego materjału do krycia dachów jakim jest dachówka marki „Eternit".

W tym celu będziemy udzielać rolnikom odpowiednie kredyty za pośrednictwem organizacyj spółdzielczych i komunalnych, a w wypadkach wyjątkowych , uzasadnionych i grupom rolników bezpośrednio.

1) Oprocentowanie kredytu wynosić będzie 1% ponad stopę Banku Polskiego, t. j. obecnie 10% rocznie dla instytucyj z tem, że od rolnika konsumenta instytucje pośredniczące pobierać mogą o 1% więcej, t. j. 11% w stosunku rocznym. Oprocentowanie kredytu liczone będzie od faktury po potrąceniu przysługującego instytucji pośredniczącej rabatu.

2) Kredyt może być udzielany na 2—3 lat. Spłata kredytu rozpoczyna się po roku od daty realizacji kredytu w ratach półrocznych, przyczem oprocentowanie kredytu, liczone od dni wysyłki towaru, płatne będzie zgóry — w tych samych terminach, co raty kapitałowe.

Przykład przy kredycie 3-letnim płatnym w 6 ratach półrocznych:

Dnia 15. 5. 1929 r. nastąpiła realizacja kredytu.

Dnia 15. 5. 1930 r. t. j. po roku następuje pierwsza spłata kredytu, czyli instytucja płaci dwie raty, czyli $^2/_6$ długu plus oprocentowanie za pierwsze dwa półrocza — od dnia 15. 5. 1929 r. do 15. 5. 1930 r. i za następne półrocze do dnia 15. 11. 1930 r.

Dnia 15. 11. 1930 r. spłata 3 raty i % do dnia 15. 5. 1931 r.

Dnia 15. 5. 1931 r. spłata 4 raty i % do dnia 15. 11. 1931 r. i t. d.

3) Jako zabezpieczenie kredytu P. B. R. przyjmować będzie od organizacyj spółdzielczych i komunalnych weksle gwarancyjne in blanco z wystawienia danej instytucji i z poręką 2 lub 3 majątkowo odpowiedzialnych osób, z tem, że weksle, otrzymane przez spółdzielnię od rolników - konsumentów po dostarczeniu im towaru będą przekazywane niezwłocznie do P. B. R. Weksel gwarancyjny in blanco zostaje zwrócony spółdzielni po uregulowaniu całkowitego zadłużenia. Weksle rolników - konsumentów powinny być wypełnione sumą faktury brutto bez uwzględnienia rabatu łącznie z oprocentowaniem i opatrzone datą wystawienia, bez daty płatności.

4) Przy zaopatrywaniu rolników - konsumentów w „Eternit" instytucje pośredniczące mogą doliczać do cen rachunków fabrycznych jedynie

koszta własne, a mianowicie ewentualne podatki komunalne, koszta wyładunku i magazynowanie.

5) Państwowy Bank Rolny ustalił warunki dostawy z fabrykami:

a) Zakłady Przemysłowe „Eternit" S. A. w Lublinie i

b) Fabryka „Eternit" w Sierszy Wodnej woj. Krakowskie,

produkującemi azbestowo - cementową dachówkę patentowanym sposobem L. Hatscheka marki „Eternit" po cenach hurtowych w/g załączonego cennika (załącznik nr. 1). Ceny podane w cenniku obowiązują firmę w stosunku do zleceń udzielanych jej przed dniem 1. 10. 1929 r. Po tym terminie ceny mogą ulec zmianie. Na żądanie każdej organizacji spółdzielczej i komunalnej P. B. R. może je zaopatrzyć w większą ilość materjału propagandowego w postaci katalogów, broszurek, ulotek, wzorów i t. p.

6) Wysokość rabatów dla instytucyj pośredniczących ustalona została jak następuje:

dla Spółdzielni — 6%,
dla Kas Komunalnych — 7 %.

7) Zamówienia (załącznik nr. 2) poszczególne instytucje przesyłają bezpośrednio do biura sprzedaży powyższych fabryk p. a. Warszawa, ul. Hoża nr. 48, Biuro Techn. - Handl. „Szyferpol". Kopje tych zamówień oraz odpowiednie pokrycie wekslowe należy kierować do P. B. R.

Na podstawie otrzymanych kopij zamówień następuje ich zatwierdzenie ze strony P. B. R. u dostawcy.

Faktury za towar kieruje dostawca do P. B. R., a po sprawdzeniu faktury i obliczeniu rabatu fakturę wysyła się do odbiorcy wraz z notą obrachunkową dla niego obciążającą za towar i procenty, a uznającą za rabaty.

Z uwagi na powyższe i z tej racji, że „Eternit" jest artykułem sezonowym, prosimy ewentl. zamówienia przyjmować do natychmiastowej dostawy, zaś ewentualne kwestje sporne i reklamacje bezpośrednio spiesznie skierowywać do nas.

Ze względu na rozpoczęty już sezon budowlany, prosimy o możliwie śpieszne zainteresowanie rolników, zamieszkujących tamtejszy teren nową formą pomocy dla rolników, zainicjowaną przez Państwowy Bank Rolny.

Sekcja Kred. Towarowych.

Państwowy Bank Rolny
Oddział w Grudziądzu.
Nr. 18585/V. M. O.

Grudziądz, dnia 31 lipca 1929 r.
Spółka z o. o.

8 załączników.

Do
Okręgowego Urzędu Ziemskiego
w miejscu.

Odpis.

Powołując się na załączone odpisy pisma Ministerstwa Reform Rolnych L. dz. 938/M. z dnia 19 bież. mies. skierowanego do n/Centrali oraz pisma n/Centrali nr. 8123/T. skierowanego do M. R. R. w sprawie kredytu towarowego w materjale ogniotrwałym do krycia dachów, udzielanego przez P. B. R. przesyłamy niniejszem okólniki nasze i pisma wystosowane w tej sprawie do naszych korespondentów, z których wynikają szczegółowe warunki na jakich rolnicy mogą korzystać z tego kredytu.

1. okólnik dotyczący kredytu towarowego w „Eternicie",
2. cennik dotyczący „Eternitu",
3. ulotkę „Pojemność i wartość jednego wagonu dachówki „Eternit",
4. formularz zamówieniowy dotyczący „Eternitu",
5. odpis pisma z dnia 2 bm. zawierającego ceny i warunki, dotyczące kredytu towarowego w blasze ocynkowanej,
7. odpis pisma z dnia 9 bm., dotyczącego warunków dostawy dachówki palonej.

Warunki dostawy dachówki cementowo-piaskowej podamy Panom niezwłocznie po ustaleniu ich przez n/Centralę.

Załączając równocześnie odpowiedni materjał propagandowy prosimy uprzejmie o zainteresowanie tym kredytem rolników ubiegających się o kredyty budowlane, przyczem prosimy specjalną zwrócić uwagę na załączony spis naszych korespondentów, do których winni się zainteresowani rolnicy zwracać bezpośrednio.

Państwowy Bank Rolny
Oddział w Grudziądzu:
(—) podpisy nieczytelne.

W szczególności przesyłamy do wiadomości:

Pojemność i wartość jednego wagonu dachówki azbestowo-cementowej „Eternit".

Normalna zawartość wagonu wynosi:

10 500	szablonów 40×40	a gr. 51	zł.	5 355,—
300	przystawek 40×40	a gr. 51	zł.	153,—
500	gąsiorów 40×20	a gr. 51	zł.	255,—
400	krawędziówek 40×20 . . .	a gr. 26	zł.	104,—
10 500	spinek całomiedzianych . .	a gr. 3½	zł.	367,50
500	klamer cynkowych	a gr. 3½	zł.	17,50
40	kg. gwoździ ocynkowanych .	a zł. 3,50	zł.	140,—
		Ogólna wartość	**zł.**	**6 392,—**

Ilość powyższa przy zakładzie płyt na 8 cm. wystarczy na pokrycie około 1 100 m. kw. względnie 3 300 łokci kw. powierzchni dachu.

Normalna zawartość wagonu 10-tonowego wynosi:

7 000	szablonów 40×40	a gr. 51	zł.	3 570,—
200	przystawek 40×40	a gr. 51	zł.	102,—
300	gąsiorów 40×40	a gr. 51	zł.	153,—
250	krawędziówek 40×20 . . .	a gr. 26	zł.	65,—
7 000	spinek całomiedzianych . .	a gr. 3½	zł.	245,—
300	klamer cynkowych	a gr. 3½	zł.	10,50
32	kg. gwoździ ocynkowanych .	a zł. 3,50	zł.	112,—
		Ogólna wartość	**zł.**	**4 257,50**

Ilość powyższa przy zakładzie płyt na 8 cm. wystarcza na pokrycie około 750 m. kw. względnie 2 250 łokci kw. powierzchni dachu.

Do
Biura Techniczno - Handlowego „Szyferpol"
Warszawa, Hoża nr. 48.

Niniejszem zamawiam u WPanów w/g poniższego wyszczególnienia . . . . wagon . . . . . dachówki „Eternit"
do stacji . . . .
pod adresem . . . .
termin wysyłki . . . .
ceny i warunki płatności wiadome . . . .
duplikat listu przewozowego prosimy przesłać do . . . .
Rachunek prosimy wystawić na imię . . . .
. . . .

Z poważaniem

Odpis niniejszego zamówienia przesyła się jednocześnie do:
1.
2.

Wyszczególnienie:

Szablonów 40×40 cm.	szar.	czerw..	zielon.	bronz.
przystawek 40×40 (trójkątów)	"	"	"	"
gasiorów	"	"	"	"
krawędziówek 40×20 cm. (połówek)	"	"	"	"
spinek				
klamer				
gwoździ				

Grudziądz, dnia . . . . 1929 r.

Na podstawie ustalonych warunków i cen akceptujemy poniższe zamówienia . . . . . .
w Warszawie, ul. Hoża nr. 48.

. . . .

Instytucja zamawiająca . . . .
Miejscowość . . . . Odbiorca
. . . . Miejscowość . . . .
. . . . . . Wojew. . . . .
Powiat . . . . . Gmina . . . . . .
Poczta . . . . Stacja odbioru
. . . . . . Rodzaj i ilość towaru . . .
. . . .
. . . .
Data załatwienia . . . . Termin wysyłki . . . .

Faktury prosimy wystawić na imię odbiorcy po cenie brutto.

Wysyłkę prosimy uskutecznić franco i koszty przewozu umieścić w fakturze.

Wysyłkę prosimy awizować odbiorcy, nam . . . . i Inst. Centr. P. B. R. w Warszawie, powołując się na numer i datę zamówienia. Faktury w 3-ch egzemplarzach prosimy przesłać p. a. P. B. R. Oddział w . . . . i 1 egzemplarz wraz z wtórnikiem listu przewozowego do Inst. Centr. w Warszawie. Obliczenie przypadającego P. B. R. rabatu dyskont prosimy podać w oddzielnym liście i przesłać jednocześnie z fakturą i listem przewozowym do Inst. Centr. P. B. R. w Warszawie.

Uwagi: . . . .
. . . .
. . . .

Państwowy Bank Rolny
Oddział w Grudziądzu.

Odpis.

Państwowy Bank Rolny
Oddział w Grudziądzu.

Korespondencja P. B. R. (Grudziądz)

1) Bank Pożyczkowy Brodnica na powiat brodnicki;
2) Spółdzielczy Bank Kaszubski Wejherowo na powiat morski;
3) Bank Ludowy Chojnice na powiat chojnicki;
4) Bank Ludowy Starogard na powiat starogardzki;
5) Bank Ludowy Tczew na powiat tczewski;
6) Bank Ludowy Pelplin na powiat tczewski;
7) Bank Ludowy Chełmża na powiat toruński;
8) Bank Ludowy Nowemiasto na powiat lubawski;
9) Bank Ludowy Więcbork na powiat sępoliński;
10) Kom. Kasa Oszczędności pow. Sępoliński na powiat sępoliński w Sępólnie;
11) Kom. Kasa Oszczędności pow. Chełmińskiego na powiat chełmiński w Chełmnie;
12) Kom. Kasa Oszczędności pow. Działdowskiego na powiat działdowski w Działdowie;
13) Kom. Kasa Oszczędności pow. Gniewskiego na powiat gniewski w Gniewie;
14) Kom. Kasa Oszczędności pow. Świeckiego na powiat świecki w Świeciu;
15) Kom. Kasa Oszczędności pow. Tucholskiego na powiat tucholski w Tucholi;
16) Kom. Kasa Oszczędności pow. Wąbrzeskiego na powiat wąbrzeski w Wąbrzeźnie;
17) Kom. Kasa Oszczędności pow. Kościerskiego na powiat kościerski w Kościerzynie;
18) Kom. Kasa Oszczędności pow. Grudziądzkiego na powiat grudziądzki w Grudziądzu;
19) Kom. Kasa Oszczędności pow. Katuskiego na powiat kartuski w Kartuzach.

SA/JK.

Odpis z odpisu.

Państwowy Bank Rolny
Instytucja Centralna
tel. wewn. 268.
Nr. 8123/T.
Ogniotrwałe krycie dachów.

Do
Ministerstwa Reform Rolnych
Departament Urządzeń Rolnych
w miejscu

Potwierdzając odbiór pisma Ministerstwa z dn. 19 bm. Nr. 938/M, zawiadamiamy, że jednocześnie wydajemy odpowiednie zarządzenie naszym Oddziałom w sprawie udzielania kredytów na krycie dachów rolnikom, o których mowa w piśmie do Ministerstwa. Jednocześnie prosimy aby okręgowe Urzędy Ziemskie udzielały rolnikom informacyj, że zgodnie z ustalonemi przez Państw. Bank Rolny zasadami, po kredyt ten należy się zwracać do naszych oddziałów za pośrednictwem miejscowych lub pobliskich kredytowych instytucyj komunalnych powiatowych lub gminnych (powiatowe Kasy Oszczędności — Gminne Kasy pożyczkowo- Oszczędnościowe) oraz organizacyj spółdzielczych, gdyż indywidualnie poszczególnym rolnikom Państwowy Bank Rolny nie mógłby udzielić tego kredytu.

Państwowy Bank Rolny
(—) T. Narbut (—) Czarniecki

Za godność:
(—) podpis nieczytelny.

Za zgodność odpisu z odpisu:
(—) podpis nieczytelny